

248506	20-6-1952	2-11-1952 bemachtigd te Montblanc, Hérault, Frankrijk.
pull.	ibidem	
249230	9-6-1952	10-11-1952 geschoten aan de rechter oever van de Rio Tinto, 10 km van de uitmonding El Rincon bij Huelva, Spanje.
pull.	Amsterdam-W.	
227658	3-7-1948	13-11-1952 dood gevonden te Saint-Bénigne, canton Pont-de-Vaux 23 km N van Macon, Ain, Frankrijk.
pull.	De Beer	
235994	23-5-1951	26-11-1952 tijdens ploegen gedood door terugrolende kluit grond aan het Noordzeekanaal bij Pontbuitenhuizen.
pull.	Koog a/d Zaan	
248915	31-7-1952	26-11-1952 gevangen en weer losgelaten te Bilbao, Spanje.
pull.	Schouwen	
248683	20-6-1952	14-12-1952 geschoten nabij Soure, niet ver van Coimbra, Portugal.
pull.	Oosterwolde	

N a g e k o m e n :

206345	5-3-1947	16-8-1951 geheel verdroogde resten gevonden op natuurmonument De Beer.
ad.	's-Gravenhage	
208883	23-6-1948	8-12-1951 gevonden te Sables d'Olonne, Vendée, Frankrijk.
pull.	Oosterwolde	

Ornithologie van Nederland, 1952-II en 1953

(met 2 tekstfiguren)

door

Dr C. G. B. TEN KATE

3a. CORVUS CORONE CORNIX — BONTE KRAAI¹⁾

1953: 23, 24 en 26 Aug., 1 ex., met een zwarte kraai, Vlieland; beide in de rui. Kennelijk een paar. Of het een bastaard betrof, was echter niet uit te maken. Op het strand bij het haventje echter, op 23 Aug., 2 en op 24 Aug. 3 andere „bonte” kraaien, gaaf in de veren. Misschien zijn dit juveniele ex. geweest en zouden we hier dus een broedgeval van bonte met zwarte gehad hebben, vooral, omdat op 26 Aug. alle vogels samen in het nabijgelegen duin vertoefden (SLUITERS).

11. ORIOLUS ORIOLUS — WIELEWAAL.

1953: 22 Mei, 9 ex. (6 ♂ ♂ en 3 ♀ ♀), Terschelling; 1 ♂ zat in het riet. (WESSELING).

12. COCCOTHAUSTES COCCOTHAUSTES — APPELVINK.

1953: 9 Maart—3 April en 13 April, 1 ex., Musselkanaal; 25 Maart, 1 ex., Ter Apel (VAN DEN BRINK).

14. CARDUELIS CARDUELIS — PUTTER.

1952: Friesland: 11 Oct., 1 ex., Bantega; 17 Oct., 1 ex., Leeuwarden; 19 Oct., 2 ex., Bantega en 4 ex., Schoterzijl (Vanellus, 6, p. 10).

1953: Friesland: begin Jan., 8 ex., Jubbega [8 Febr., 10 ex., Haren (Gr.)]; 8 Maart, 50, 30, 2 en 4 ex., Bantega; 15 Maart, 30 ex., ibidem; 26 Maart, 1 ex., Surhuisterveen (ibidem, p. 73); 10 Juni, 1 ex., Leeuwarden (ibidem, p. 123); 19 Aug., 7 ex. (1 ad.), Schiermonnikoog (ibidem, p. 157).

¹⁾ De nummers corresponderen met die in „De Nederlandsche Vogels”.

16. CARDUELIS FLAVIROSTRIS — FRATERTJE.

1952: Binnenland: 27 Dec., 1 ♀, Maastricht (coll. N.H. Mus. Maastricht; N.H. Maandbl. Limb., 43, p. 14).

1953: Binnenland: 2 Jan., 1 ex., Leeuwarden (Vanellus, 6, p. 37).

17b. CARDUELIS FLAMMEA CABARET — KLEINE BARMSIJSJE.

1953: 4 Juni, enige ex., waaronder ♀, Terschelling; 6 Juni, ♂ aldaar op zelfde plaats; later weer, als regel slechts overvliegend, aldaar. Van broeden werd niets bemerkt (Vanellus, 6, p. 123—124).

19. SERINUS CANARIUS — EUROPESE KANARIE.

[1951: Broedgevallen: Aerdenhout, 1; Den Helder, zeer w.s. 1 (Ardea, 40, p. 152); Oldenzaal, 2 territoria (Lev. Nat., 56, p. 115—118).]

1952: Broedgevallen: Oldenzaal, idem (ibidem); Haren, Gr., in hortus, 1 (ibidem, p. 158—159).

1953: Broedgevallen: Oldenzaal, 2 terr.; De Bilt, w.s. 2 terr.; Zeist, 1 (ibidem, p. 115—118 en p. 140); Haren, Gr., w.s. niet gebroed (ibidem, p. 159).

1952: Begin—25 December, eerst 1, later 2 ex., Kuinre (Vanellus, 6, p. 57).

[De Ned. Vogels (p. 100) geeft als laatste datum: 7 December; sindsdien werden diverse winterwaarnemingen gedaan en ook een duidelijk overwinteringsgeval geconstateerd (Valkenburg, L.) (Zie Avif. Limb., 3e Aanv., p. 41; deels ook vermeld in Limosa, 16, p. 153; 17, p. 32; 19, p. 120) (t. K.).]

1953: 2 Mei, 1 ex., Smaltingerland (Vanellus, 6, p. 111).

20a. PYRRHULA PYRRHULA COCCINEA — GOUDVINK.

1953: Broedgevallen: Oranjewoud, 1 (Vanellus, 6, p. 139).

[Volgens De Ned. Vogels (p. 102) in het Noorden zeer zeldzaam; De Ned. Broedvogels (p. 127) noemt voor Friesland alleen Beetsterzwaag (t. K.).]

23. LOXIA CURVIROSTRA — KRUISBEK.

1953: 17 Febr., enkele ex., Hoenderlo (WIGMAN).

Over de nieuwe invasie staan gegevens ter beschikking uit Groningen (Musselkanaal; VAN DEN BRINK); Friesland (vele plaatsen, ook op de waddeneilanden; Vanellus, 6, p. 124 en 170—171; DE VRIES); N.O. polder (Vanellus, l.c.); Gelderland (Hoenderlo, WIGMAN en Renkum, Lev. Nat., 56, p. 179); Z. Holland (Wassenaar, HELLEBREKERS); Utrecht (Lev. Nat., l.c.) en Limburg (Montfort, N.H. Maandbl. Limb., 42, p. 82; Zuid-Limburg, W.I.W. W., 21, p. 219).

Reeds van begin Juni (DE VRIES) af in Friesland (de opgaven in Vanellus, l.c., vangen aan met 24 Juni), van de 3e Juni week af in Gelderland (Renkum) en begin Juli in Limburg (Montfort). De gegevens uit Friesland gaan tot 5 Oct., (DE VRIES), in Groningen tot 23 Oct. (VAN DEN BRINK).

Maximale grootte van de troepjes 20 à 25 ex. Van appels (VAN DEN BRINK, DE VRIES) en lijsterbessen (DE VRIES) werden alleen de pitten gegeten; ze lazten ook boombladeren af, naar bladluizen zoekend, o.a. van els en pruim (Vanellus, l.c.). [In Groot Brittannië eerste exx. op 14 Juni op Fair Isle (Br. Birds, 46, p. 271); In Duitsland op 29 Juni bij Hamburg (Orn. Mitteil., 5, p. 210); in Zwitserland van midden Juni af (Nos. Oiseaux, Oct. 1953, p. 115) en 22 Juni reeds grote vluchten in het Vooralpengebied (Vög. der Heimat, 23, p. 242); in Frankrijk 3 of 4 Juli bij Nantes en 8 Juli reeds een ex. gevangen in de Camargue (Alauda, 21, p. 191—192) (t. K.).]

43. CALCARIUS LAPPONICUS — IJSGORS.

1953: 18 Oct., tussen graspiepers op braakliggend terrein, Rozenburg en 25 Oct., ca 20 ex., ibidem, (zeer mak, tot op 5 m te naderen) (KIST, KLATTE, v. D. OORD, SWAAB, TEKKE, WALDECK); 8 Nov., minstens 5 ex. (KIST, KLATTE,

SWAAB, TEKKE); 29 Nov., 13 ex. (KIST, KLATTE, TEKKE); 6 Dec., ca 10 ex. (KIST, KLATTE, SWAAB, TEKKE); 20 Dec., ca 40 ex. (KIST, KLATTE, TEKKE); 27 Dec., 5 ex. (KIST, KLATTE).

31 Oct. minstens 5 ex.; 7 Nov.; 8 Nov., minstens 3 ex.; 14 en 15 Nov., minstens 2 ex.; 21 Nov., minstens 2 à 3 ex.; 22 Nov., 9 ex.; 29 Nov., minstens 2 ex.; 5 Dec., 24 ex.; 13 Dec., minstens 3 ex.; 20 Dec., minstens 3 ex.; 26 en 27 Dec., weer enige ex.; 1 Jan. 1954, 1 ex. gehoord en 3 Jan. 1954, 1 ex., op behoorlijk begroeide, gewezen spuitvelden, Amsterdam-W. (zeer mak, tot op ca 3 m te naderen) (WALTERS).

28 Nov., 1 ex. Biesbos, Drimmelen. (WALDECK).

[Op grond van bovenstaande waarnemingen kan hier vrijzeker gesproken worden van overwinteren, hetgeen nog niet werd geconstateerd (t. K.).]

44. PLECTROPHENAX NIVALIS — SNEEUWGOR.

1953: 13 Sept., 1 ♂, De Beer (KIST, KLATTE, SWAAB, TEKKE); 19 Sept., 1 ♂ juv., Texel (KIST, KLATTE, TEKKE).

[De vroegste datum is nog steeds: 11 September (1924, Texel) (t. K.).]

51. ANTHUS CAMPESTRIS — DUINPIEPER.

1953: 17 Juni, 1 zingend ex., Helmond (M. VAN AERLE, med. t. K.).

54a. ANTHUS SP. SPINOLETTA — WATERPIEPER.

1953: 22 Febr., 1 ex., De Beer (op in het water liggende bazaltblokken, bij de Brielse Maas, in gezelschap van 4 of 5 oeverpiepers; bovenzijde ongevlekt, effen bruin zonder olijfgroene tint, onderzijde zeer wit met gevlekte zijborst, buitenste staartpenen wit) (KIST, KLATTE).

[Dit is het 11de inlandse geval, voor het 9e en 10e zie Limosa, 25, p. 154 (t. K.).]

55. MOTACILLA FLAVA — GELE KWIKSTAART.

1953: 28 November, 1 (levendig, doch zeer mak) ex., spuitveld, Amsterdam-W. (WALTERS).

[De Ned. Vogels (p. 169) vermeldt slechts twee November-data (10 en 12 Nov.); sindsdien werden nog bekend: 2 Nov. 1943, Maastricht (Limosa, 17, p. 32); 4 Nov. 1948, Wassenaar (Limosa, 21, p. 120) en 6 Nov. 1948, Utrecht (ibidem) (t. K.).]

55b. MOTACILLA FLAVA THUNBERGI — NOORDSE GELE KWIKSTAART.

1953: 5 Mei, 4 ex., Sellingeren, Gr. (VAN DEN BRINK); 23 Aug., 1 ex., Cocksdoorp, Texel en 24 Aug., 1 ex., De Waal, Texel (WALDECK, KIST).

[De Ned. Vogels (p. 171) vermeldt slechts één najaarswaarneming: 9 Sept. (1921, Noordwijk/Zee); sindsdien zijn geen nieuwe waarnemingen gepubliceerd (t. K.).]

57b. MOTACILLA ALBA YARRELLII — ROUWKWIKSTAART.

1953: 11 April, 1 ex., Tzummarum (Vanellus, 6, p. 111); 12 April, 1 ex., Franeker (ibidem); 23 Aug., 1 ex., bijna nog niet in de rui, Vlieland (SLUITERS).

68. REGULUS IGNICAPILLUS — VUURGOUHAANTJE.

[1950 en 1951: Broedgevallen: Delden, resp. 2 nesten en 4 nesten van minstens 2 paar (Ardea, 40, p. 152). Voor 1949, zie Limosa, 22, p. 377 (t. K.).]

[1951: 5 April, zingend ex., St. Pietersberg, Maastricht (TAAPKEN).]

69. PANURUS BIARMICUS — BAARDMANNETJE.

[1951: Broedgevallen: Twiske-gebied, 2 (Ardea, 40, p. 152).]

1952: 12 Oct., Kievitenplas, De Beer (Ardea, 40, p. 176).

1953: Broedgevallen: bij Koudum, 28 Juli, nest met 5 jongen (zeer w.s. 17 broedparen) (Opz. KORIDON e.a.); Kampereiland: Zwarte Meer: totaal

ca 80 paartjes (15 broedsels gevonden); Kattenwaard, slechts een 2-tal paartjes waargenomen (Opz. KORIDON).

1953: 11 Jan., 2 ex., ten W. van Eemmond (NUIJEN); 11 April, 2 ♂ en 1 ♀, Hardegarijp (Vanellus, 6, p. 111); 14 Mei. paartje, Nijega (H.O. N.) (ibidem).

70. LANIUS MINOR — KLEINE KLAUWIER.

1953: 18 Oct., 1 ex., Stiphout, N.Br. (duidelijk kleiner dan de klapekster, onderdelen rose, grijze rug en wit op de vleugels; ca 20 min. waargenomen op afstand, variërend van 25 tot 200 m (M. VAN AERLE, med. t. K.).

[Dit zou het 8e inlandse geval zijn; zie Limosa, 25, p. 155 (t. K.).]

71. LANIUS EXCUBITOR — KLAPEKSTER.

1953: Broedgevallen: Mierlo, N.Br., 2, aan het Beuven, volgens boswachter (26 Sept., 2 ex., aldaar (M. VAN AERLE, med. t. K.).

1953: 18 Jan., 1 ex., Haule, Fr.; 1, 7 en 14 Maart, 1 ex., Terwispel, Fr. (Vanellus, 6, p. 73—74 en p. 119—123, met 3 foto's van resp. opgeklemd dwergmuis en van een opgeklemd en een opgespietste kleine hagedis); 14 Oct., 1 ex., Stadskanaal (VAN DEN BRINK).

72. LANIUS SENATOR — ROODKOPKLAUWIER.

1953: Broedgevallen: tussen Maastricht en Eysden, 1 (N.H. Maandbl. Limb., 42, p. 63).

74. BOMBYCILLA GARRULUS — PESTVOGEL.

1952/53: Laatste week van Oct., bij Coevorden (W.I.W.W., 1952, p. 307); 10 en 11 Nov., 2 en 1 ex., Wageningen (Lev. Nat., 56, p. 38 en p. 20); Friesland: 13 Nov., 2 en 1 ex., Harlingen en 1 ex., Dokkum; 8 Dec., 1 ex., Buitenpost; 18 Dec., 1 ex., Huizum, 2 ex., Oosterzee en 2 ex., Dokkum; 19 Dec., 1 ex., Ameland; 20 Dec., 1 ex., Oosterzee; 3 Jan., 1 ex., Dokkum en 1 ex., Holwerd; half Jan., 2 ex., Leeuwarden (Vanellus, 6, p. 61); 23 Dec., 3 ex., Stroe (W.I.W.W., 21, p. 73); Jan., verscheiden dagen, Leiden (ibidem); 9 Febr., ca 15 ex., Kamperveen (med. t. K.); 13 Febr., 1 ex., Kampen (med. t. K.).

76. MUSCICAPA HYPOLEUCA — BONTE VLEGENVANGER.

1952: 18 April, 1 ♂, Musselkanaal (VAN DEN BRINK).

1953: 24 April, ♂ en ♀, ibidem (VAN DEN BRINK).

[De Ned. Vogels (p. 219) vermeldt als vroegste datum: 15 April (1922 en 1924, Houthem, L.), daar 14 April 1913, Steyl, moet vervallen (ibidem, p. 1057); sindsdien werden bekend: 2 April 1944, Berg en Terblijt (Avif. Limb., 3e Aanv., p. 54); 7 April 1952, Wierden (Ardea, 40, p. 171); 12 April 1950, Delden (Ardea, 40, p. 91); 14 April 1942, Kotten (Ardea, 32, p. 223); 14 April 1943, Kralingerhout (Ardea, 33, p. 217); 16 April 1944, Enschede (Ardea, 34, p. 392); 17 April 1949, Arnhem (Ardea, 40, p. 91); 18 April 1951, Delden (ibidem); 19 April 1944, Arnhem (Ardea, 34, p. 392); 20 April 1944, Vlissingen (Limosa, 17, p. 71) (t. K.).]

78. MUSCICAPA PARVA — KLEINE VLEGENVANGER.

1953: 20 Sept., 1 ♀, De Cocksdorp, Texel (Scharrelde tussen dorre takken, welke op de Noordpunt van het eiland zijn aangebracht om stuifzand op te hopen. Gedroeg zich als een *Phylloscopus*, doch als hij wat lager zat, maakte hij ook de uitvallen naar insecten en kwam ook op de grond. Vooral in de vlucht was de witte staartbasis duidelijk zichtbaar. Het oprichten van de staart, op de wijze van een winterkoning, onderscheidt hem van de overige vliegenvangers en is tegelijk met de witte staartbasis het beste veldkenmerk. Twee geluiden werden gehoord: een zacht winterkoningachtig „tsjerrr” en een kort „tsjik”). Het is opvallend, dat de soort 4 maal op de wadden-eilanden werd geconstateerd, waarvan 3 maal in dood hout. Het feit, dat deze niet moeilijk in het veld te onder-

scheiden vogel nooit door waarnemers van onze Ringstations langs de kust werd geobserveerd, doet het vermoeden rijzen, dat hij via het Noorden van ons land de zee oversteekt en Engeland bereikt, waar hij meer dan 50 maal werd waargenomen (KIST, TEKKE, KLATTE, BIERMAN).

27 Sept., 1 ex., ♀ vel juv., Bennekom (geen keelvlak; wit aan beide zijden van de staartwortel; een kwartier lang waargenomen in een tuin) (Lev. Nat., 56, p. 239).

[Na de, afgezien van de 2 vermeende broedgevallen, 8e waarneming, vermeld in Limosa, 22, p. 379, werd nog bekend: 27 April 1942, ♀, Heeze (Ardea, 38, p. 83). Er zijn dus thans 11 inlandse gevallen (t. K.).]

85. LOCUSTELLA LUSCINIODES — SNOR.

1952: 6 en 7 Juli, zingend ex., Amsterdam-W. (daar nimmer gehoord) (WALTERS).

1953: 12 en 15 Aug., 1 ex., De Beer (broedt daar niet) (KIST).

86. LOCUSTELLA NAEVIA — SPRINKHAANRIETZANGER.

1953: 3 April, De Beer (KIST).

[Tot nu toe was de vroegste datum: 5 April (1949, Haagse duinen) (Limosa, 22, p. 380) (t. K.).]

92. ACROCEPHALUS PALUDICOLA — WATERRIETZANGER.

1953: 2 Aug., 1 à 2 ex., De Beer (KIST, TEKKE); 8 Aug., 4 ex., ibidem (KIST, TEKKE, BEZEMER); 9 Aug., ca 20 ex., aldaar (KIST, KLATTE, SWAAB); 12 Aug., ca 40 ex. aldaar (waaronder een zingend voorwerp: „tk.dididididi” of „sjurr... dididididi”) (KIST); 16 Aug., nog talrijk (KIST, KLATTE, SWAAB, TEKKE).

[In de Ned. Vogels (p. 248) werd reeds gewezen op de ophoping aan de kusten (bijv. 12/13 Aug. 1912, 28 vuurtorenslachtoffers, West-Schouwen — van de volgende nacht ontving SNOUCKAERT 7 ex. (Jaarber. Cl. N.V., 3, p. 13) —; 14/15 Sept. 1910, 9 vuurtorenslachtoffers, Westkapelle; enz.), die kan worden verklaard door de O-W. trekrichting, omdat de soort nauwelijks noordelijker dan ons land broedt (t. K.).]

93. HIPPOLAIS ICTERINA — SPOTVOGEL.

[1949; 21 April, 1 ex., Rijs (Ardea, 40, p. 91).]

[Voor andere April-data, zelfs 6 April, zie Limosa, 18, p. 77; 19, p. 122 en 22, p. 380 (t. K.).]

Eerste data voor Musselkanaal, Gr.: 1949 t/m 1953, resp.: 5, 6, 4, 3 en 6 Mei (VAN DEN BRINK).

101. TURDUS PILARIS — KRAMSVOGEL.

1952: 22 September, 1 ex., De Beer (Lev. Nat., 56, p. 75); 27 September, 3 ex., Terschelling (ibidem).

1953: 25 September, de eerste gehoord, Haule, Fr. (Vanellus, 6, p. 171). [De Ned. Vogels (p. 265) geeft als vroegste datum: 24 September (1932, Schiermonnikoog); sindsdien werden geen eerdere data vermeld (t. K.).]

107. TURDUS TORQUATUS — BEFLIJSTER.

1952: 6 November, 1 ex., Lies, Terschelling; 7 November, 1 ex., ibidem en 1 ex., Hoorn (zelfde?) (Vanellus, 6, p. 10).

[De Ned. Vogels (p. 281) geeft, afgezien van enkele winterwaarnemingen uit de vorige eeuw, als laatste datum: 9 November (1922, Venlo); sindsdien werden geen latere data vermeld (t. K.).]

113. PHOENICURUS OCHRURUS — ZWARTE ROODSTAART.

[1950: 25 Maart, zingend ex., Den Haag; 26 Maart, 1 ex., Hoek van Holland; 27 Maart, zingend ex., Leiden (TAAPKEN).]

[1951: 18 Oct., ♂, Leiden (TAAPKEN).]

1953: Broedgevallen: Leeuwarden, w.s. 2. (Vanellus, 6, p. 124).

115a. LUSCINIA SV. SVECICA — ROODGESTERDE BLAUWBORST.

1952: 9 Mei, ♂ ad., met gebroken vleugel, dood gevonden, Wouterswoude, gem. Dantumadeel; was daar hoogstwaarschijnlijk reeds een tiental dagen eerder gesignaleerd. Het ex. bevindt zich in mijn coll. (D. F. E. VAN DER PLOEG).

[Dit zou dan de op één na vroegste datum zijn — de eerste is 27 April (eveneens 1952, Someren) (zie Limosa, 25, p. 156) (t. K.).]

1953: 27 Mei, 1 ex., Kampereiland (opz. KORIDON).

115b. LUSCINIA SVECICA CYANECULA — WITGESTERDE BLAUWBORST.

1953: 13 Mei, 1 ex., Kampereiland (opz. KORIDON); 15 Aug., 1 ex., De Beer (broedt daar niet) (KIST).

119a. CINCLUS CINCLUS CINCLUS — NOORDSE WATERSPREEUW.

1953: 12, 13 en 16 April, 1 ex., Wolvega (Vanellus, 6, p. 71—72).

121. DELICHON URBICA — HUISZWALUW.

[1951: 5 April, 1 ex., boven Maastricht (TAAPKEN).]

1953: 5 April, 1 ex., Workum (Vanellus, 6, p. 96); 6 April, 2 ex., Leeuwarden (ibidem).

[Voor andere vroege data — zelfs in Maart — zie Limosa, 22, p. 382 en 24, p. 102 (t. K.).]

122. RIPARIA RIPARIA — OEVERZWALUW.

1953: 4 April, 1 ex., Kampereiland (opz. KORIDON).

[Voor andere vroege data, zie Limosa, 24, p. 102 (t. K.).]

124. CAPRIMULGUS EUROPAEUS — NACHTZWALUW.

1953: 2 Juni, 1 ex., dood gereden, Hoge Veluwe (als voorloper van ettelijke) (WIGMAN); 12 Sept., 1 ex., aangereiden, Oude Mirdum (Vanellus, 6, p. 156).

126. UPUPA EPOPS — HOP

[1947—1951: Broedgevallen: 1947, Lierop, N.Br.; 1949, w.s. Genooy bij Venlo; 1950, w.s. duinrand Haarlem; 1951, westelijk N. Brabant (Ardea, 40, p. 150).]

1953: Broedgevallen: Voorne, 1, in zelfde boom als in 1952 (zie Limosa, 25, p. 156—157); 30 Aug., 1 jong van 2e broedsel zien uitvliegen, daarna nog minstens 1 jong in de nestholte (KIST, KLATTE, TEKKE).

[Vermoedelijk reeds in 1948 aldaar broedend (zie Ardea, 40, p. 150) (t. K.).]

1953: 2 Mei, 1 ex., De Beer (Lev. Nat., 56, p. 120).

129. ALCEDO ATTHIS — IJSGOEL.

1952: Broedgevallen: Het broedgeval te Wassenaar (zie Limosa, 25, p. 158) staat niet onomstotelijk vast (BEZEMER); Delden, „Twickel”, 1 (Ardea, 40, p. 171).

1953: Broedgevallen: Heeze, N.Br., 2 (WALDECK); Nunhem, Leubeek, 1 (excursie Club, 17 Mei); Friesland, w.s. te Oudwoude en Jelsum (Vanellus, 6, p. 151).

134. DENDROCOPOS MEDIUS — MIDDELSTE BONTE SPECHT.

1952: Broedgeval: bij Enschede, 1, in een appelboom (Ardea, 40, p. 115—119 en p. 169, met photo's).

[De Ned. Vogels (p. 358) vermeldt slechts 3 zekere broedgevallen, het laatste uit 1894 of 1895, Amerongen; sindsdien werden geen nieuwe gevallen bekend (t. K.).]

135. DRYOCOPUS MARTIUS — ZWARTE SPECHT.

1952: 1 Sept., 1 ex., Oldeberkoop (Vanellus, 6, p. 38); 25 Oct., 2 ex.,

Linschoterbos, Woerden (Lev. Nat., 56, p. 39); 27 Oct., 1 ex., Oude-water (ibidem).

136. JYNX TORQUILLA — DRAAIHALS.

[1950: Broedgevallen: bij Maastricht, 1 (w.s. ook al in 1949) (Ardea, 40, p. 150).]

1953: 23 April, 1 ex., Hoge Veluwe (WIGMAN); 29 April—1 Mei, 1 ex., Leeuwarden (Vanellus, 6, p. 112); 30 April, 1 ex., Mierlo-Hout (M. VAN AERLE, med. t. K.); 1 Mei, 1 ex., Musselkanaal (VAN DEN BRINK); 14—16 Mei, 1 paar, Nunhem, „De Waterbloem” (17 Mei, tijdens excursie, niet meer aanwezig) (HELLEBREKERS, WALDECK); 23 Aug., 1 ex., Vlieland (SLUITERS).

143. ASIO FLAMMEUS — VELDUIL.

1953: 26 Sept., ca 30 ex., bij Urk, N.O. Polder, hieronder zeker 3 ex. van een uitgesproken grijze phase (volgens meded. somtijds een 50-tal azend op de muizen van de Urker vuilnisbelt) (KIST, KLATTE, TEKKE); 22 Nov., idem (KIST, KLATTE, v. D. OORD, SWAAB, TEKKE).

[Tijdens de veldmuizenplaag in herfst en winter 1951/52 meer dan 1000 ex. in de N.O. polder (zie Limosa, 25, p. 108—109) (t. K.).]

151. FALCO TINNUNCULUS — TORENVALK.

1953: Broedgevallen: Kampereiland, minstens 15 (opz. KORIDON).

157a. BUTEO BUTEO — BUIZERD.

1953: Broedgevallen: Hoge Veluwe, minstens 3 (WIGMAN).

159. CIRCUS AERUGINOSUS — BRUINE KUIKENDIEF.

1953: Broedgevallen: Kampereiland, Zwarte Meer, 14; Kattenwaard, 6 (w.s. nog een 7e geval); aan de IJssel, 1 (opz. KORIDON).

160. CIRCUS PYGARGUS — GRAUWE KUIKENDIEF.

1953: Broedgevallen: Musselkanaal, 1 Juli, nest met 4 jongen in roggeveld. Er waren 2 ♀♀, die beurtelings voedsel van ♂ in ontvangst namen; w.s. geval van bigamie (VAN DEN BRINK); Kampereiland, Zwarte Meer, 2 (opz. KORIDON).

162. CIRCUS CYANEUS — BLAUWE KUIKENDIEF.

1953: 12 Augustus, 1 ♀, De Beer (KIST).

[De Ned. Vogels (p. 466) geeft als vroegste datum: 17 Augustus (1864, Wassenaar), pas gevolgd door 8 September (1920, Houthem); sinds dien werden nog bekend: 18 Augustus 1939, ♂ ad., Eijerland (Ardea, 29, p. 214) en 12 September 1937, ♀ of juv., bij Donderen (Ardea, 27, p. 108) (t. K.).]

163. ACCIPITER GENTILIS — HAVIK.

1953: Broedgevallen: Ter Apel, Roelagebos, 1 en Liefstinsbos, 1 (VAN DEN BRINK, KIST, KLATTE, SWAAB, TEKKE); Hoge Veluwe, minstens 6 (WIGMAN); Schinveld, L., 1 (L. C. J. VAN DER VLOET, med. HENS).

164. ACCIPITER NISUS — SPERWER.

1952: Broedgevallen: Delden, Twickel, 1 (Ardea, 40, p. 171).

1953: Broedgevallen: duinen Wassenaar, 1, in een meidoorn (HELLEBREKERS); Friesland, 2 en op enkele waddeneilanden (Vanellus, 6, p. 140); Hoge Veluwe, bij het Museum, 1 (WIGMAN).

165. MILVUS MILVUS — WOUW.

1953: 27 April, 1 ex., Arnhem (WIGMAN); 16 Mei, 3 ex., Houthem, L.

(J. KNOLS, med. HENS) en 1 ex., aan de Leubeek (HELLEBREKERS, WALDECK); 12 Aug., 1 ex., De Beer (KIST); 14 en 18 Aug., 2 ex., boswachterij „Austerlitz”, Leusderheide (hielden zich daar volgens jachtopziener reeds $\pm$ 6 weken op; $\pm$ 30 Aug. voor het laatst waargenomen) (Sj. BRAAKSMA); 24 Sept., 1 ex., Pilaam (KIST, KLATTE, RUEB, TEKKE).

[In de Ned. Vogels (p. 477—478) werden 25 waarnemingen en vondsten vermeld sinds het begin van deze eeuw; nadien werden wederom 62 gevallen bekend, waarvan bijna de helft (27) uit Limburg. HENS (Avif. Limb., 3e Aanv., 1948, p. 90) wees reeds op deze opvallende stijging, die volgens hem misschien in verband staat met het toenemen van de soort in sommige delen van Frankrijk en Duitsland (zie o.a. NIETHAMMER, II. p. 248). Van de 62 nieuwe gegevens stammen de meeste uit de maanden Maart (9) en April (12), dan volgen Augustus (8) en Mei en September (ieder 6), November (5), Februari en Juli (ieder 4), Januari en December (ieder 3) en tenslotte Juni en October (ieder 1) (t. K.).]

167. HALIAEETUS ALBICILLA — ZEEAREND.

1952/53: 16 Nov., 1 ex., Terschelling (Vanellus, 6, p. 11); 16 April, 1 ex., bij Leeuwarden (Vanellus, 6, p. 94).

1953: Hoge Veluwe, 27 Aug., reeds aanwezig (vroegste datum was tot nu toe 28 Aug. 1952) (WIGMAN).

168. PERNIS APIVORUS — WESPENDIEF.

1953: Broedgevallen: Mierlo-Hout, 1, in het Goor; de op 6 Juni uitgehaalde eieren werden mij getoond (M. VAN AERLE, med. t. K.).

1953: 1 Aug., 1 ex., Vianen (WALDECK).

170. PANDION HALIAETUS — VISAREND.

1952: 5 April, 1 ex., bij Nederweert; einde Juli, Aug. en Sept., meerdere malen, 1 ex., visvijvers, Valkenswaard (N.H. Maandbl. Limb., 42, p. 43).

1953: 4 April, 2 ex., visvijvers, Valkenswaard; 12 April, 1 ex., Beuven. Someren en 2 ex., bij Nederweert; 18 April, 1 ex., Weert (N.H. Maandbl., l.c.) (Alle voorjaarswaarnemingen in de omgeving van Weert sinds 1945 vallen van 2 April t/m 1 Juni — hoofdzakelijk April —; alle najaarswaarnemingen van einde Juli t/m 14 October — hoofdzakelijk September — (N.H. Maandbl. Limb., l.c.).); 4 Mei, 1 ex., Kampereiland (opz. KORIDON); 11 Aug., Hoge Veluwe (Lev. Nat., 56, p. 199); 12 Aug., 1 ex., Kampereiland (opz. KORIDON); 2 Sept., 1 ex., Hoge Veluwe (WIGMAN); 5 Sept., 1 ex., Bantega (Vanellus, 6, p. 172); 8 Sept., 1 ex., omgeving Giekerk en Oenkerk, Fr. (DE VRIES); 9 Sept., 1 ex., draadslachtoffer, Drachster-Compagnie (Vanellus, l.c.); 19 Sept., 1 ex., Kampereiland (opz. KORIDON); 27 Sept., 1 ex., De Beer (KOOIJMANS); 29 Sept., 1 ex., Hoge Veluwe (WIGMAN).

172. CICONIA CICONIA — OOIEVAAR.

[1950: 85 bewoonde nesten: Groningen 15, Friesland 11, Drente 19, Overijssel 11, Gelderland 7, Utrecht 4, Zuid-Holland 8 en Noord-Brabant 10 (telling Staatsbosbeheer; K. ZWEERES, Stichting IVIO, A0461, 22 Mei 1953).]

1952: Broedgevallen: Friesland, 14 nesten met 51 jongen (Vanellus, 6, p. 169) (opgave afwijkend van die in Vanellus, 5, p. 133; zie Limosa, 25, p. 160).

1953: Broedgevallen: Friesland, 4 nesten met 11 jongen (Vanellus, 6, p. 169).

1953: 17 Mei, 1 ex., Houthem, L., neerstrijkend, later $\rightarrow$ ZO (M. J. A. SLUIJSMANS, med. HENS); 20 Mei, 2 ex., cirkelend boven Valkenburg, L. (idem); 11 Aug., 5 ex., Klimmen bij Valkenburg op dak van een huis (Limburgs Dagblad, med. HENS). [In Zuid-Limburg zijn waarnemingen schaars (HENS).]

173. CICONIA NIGRA — ZWARTE OOIEVAAR.

1953: 18 en 25 Oct. en 1 Nov., 1 juv. ex., N.O. polder, Zwolse hoek (Dr D. BAKKER, G. D. VAN DER HEIDE e.a.).

174. PLATALEA LEUCORODIA — LEPELAAR.

[1950: medio Sept., 1 ex., Valkenburg, Z.H. (TAAPKEN).]

176. ARDEA CINEREA — BLAUWE REIGER.

1953: Broedgevallen: Ter Apel, Meebosch, 16 nesten (niet voorkomend in verslag over 1949; Ardea, 38, p. 135—162) (VAN DEN BRINK); Rotterdam, nieuwe vestiging van 50 à 60 paar, vermoedelijk van de in Schiedam verstoorde kolonie (PEL).

177. ARDEA PURPUREA — PURPERREIGER.

[1951: Broedgevallen: Nieuwkoopse plassen, 93 nesten (Ardea, 40, p. 141).]

[In 1947 telde deze kolonie minstens 35 nesten (Limosa, 20, p. 238), in 1949 en 1950 ca 50 (Ardea, l.c.) (t. K.).]

1953: 14 Mei, 1 ex., Beuven, Someren (KIST, KLATTE, SWAAB, TEKKE).

181. NYCTICORAX NYCTICORAX — KWAK.

[1951: Broedgevallen: de kolonie in de Biesbos telde op 24 April reeds 8 à 9 nesten (Ardea, 40, p. 141).]

1952: De vermoedelijke waarneming te Hallum (zie Vanellus, 5, p. 149, overgenomen in Limosa, 25, p. 160) moet vervallen (Vanellus, 6, p. 38).

182. IXOBRYCHUS MINUTUS — WOUDEAPJE.

1953: Broedgevallen: Nieuwkoop, volgens mij verstrekte inlichtingen, veel meer dan in 1951 en 1952 (HELLEBREKERS).

[In 1948 ca 30, 1949 ca 20, 1950 17 à 18, 1951 slecht vertegenwoordigd; in 1951 op de Reeuwijkse plassen echter ca 40 tegen ca 20 in de jaren 1947—50 (Ardea, 40, p. 141—142) (t. K.).]

183. BOTAURUS STELLARIS — ROERDOMP.

1953: Broedgevallen: Kampereiland, Zwarte Meer, 2 (6 ♂ ♂ gehoord); Kattenwaard, 1; aan de IJssel, 2; totaal ca 10 broedparen (opz. KORIDON).

?184. PHOENICOPTERUS ?ruber — FLAMINGO.

1953: 5—13 Juni, 1 ex., in een kreek, Westkapelle (Lev. Nat., 56, p. 159). [Geen nadere beschrijving (t. K.).]

186. CYGNUS BEWICKII — KLEINE ZWAAN.

1953: 28 Nov., 6 ad. en 8 juv., Biesbos (WALDECK); 20 en 29 Dec., 9 ex. Brielse Maas (zoet water) (KIST, KLATTE, TEKKE).

191b. ANSER ARVENSIS BRACHYRHYNCHUS — KLEINE RIETGANS.

1953: 31 Jan., 9 ex., Hengstdijk, Z. VI. (KIST, KLATTE, KOIJMANS, RUEB, TEKKE); 4 Oct., 1 ex., De Beer (KIST, KLATTE, v. D. OORD, TEKKE).

[Van deze volgens de Ned. Vogels (p. 554) vrij algemene wintergast zijn sindsdien slechts de volgende gegevens in de officiële literatuur vermeld: 21 Jan. 1940, enkele 10-tallen, 10 Febr. 1940, 5 à 6 ex. en 4 Dec. 1941, 1 ex., Z. Beveland (aldaar zeldzame wintergast; Ardea, 36, p. 8); 16 April 1942, 1 ex., IJsselmeerkust, Harderwijk (Ardea, 32, p. 231); 16 Maart 1943, 3 ex., Terwispel, Fr. (Ardea, 34, p. 382); 10 Oct. 1943, 6 en 2 ex. en 25 Oct., 1 ex., tussen Anjum en Ee (ibidem); 3 Jan. 1951, zeker 100 ex., Ellemmeet, Schouwen (Ardea, 40, p. 84); 10 Jan. 1951, ca 20 ex., bij Goes (ibidem). Een nader onderzoek lijkt gewenst. (t. K.).]

194. BRANTA LEUCOPSIS — BRANDGANS.

1953: 1 Febr., 22 ex., in de Poel, bij Goes, vermoedelijk in verband met de overstroming (KIST, KLATTE, TEKKE); 15 Febr., 150 à 200 ex., Eemmond (waren een week tevoren reeds gezien) (NUIJEN).

[Dergelijke aantallen zijn, althans voor het zuidelijk, IJsselmeergebied zeldzaam (zie Vogels Zuiderzeegebied, p. 29; 3e Aanv., p. 7 en 4e Aanv., p. 14 (t. K.).]

195. BRANTA BERNICLA — ROTGANS.

1952/53: Terschelling, max. (19 Maart), paal 18—25, ca 1200 (WESSELING).

196. TADORNA TADORNA — BERGEEND.

1953: Broedgevallen: binnenland: bij de Grebbeberg (paar met 9 donsjongen) (Lev. Nat., 56, p. 180).

1953: spuitvelden Amsterdam-W., 11, 20 en 30 Juni, 1 ex.; 1, 3, 4 en 5 Juli, resp. 2, 2, 1 en 1 ex.; daarna niet (ruitrek?) tot 6 Sept., 2 ex. en op 19 data tussen 12 Sept. en 5 Dec. max. 8 ex. (10 Oct.) (WALTERS).

199. ANAS STREPERA — KRAKEEND.

1953: Broedgevallen: 6 Juni, Renesse, Schouwen, ex. met 6 jongen (MOOLENBURGH).

[Sinds de gevallen, vermeld in de Aanv. van De Ned. Vogels (p. 1088) — 1943 en 1944, Hardegarijp en 1945, Roodkerk — werden nog bekend: 1948 en 1949, w.s. Zwarte Meer (Ardea, 40, p. 143) en 1952, De Beer (ibidem, p. 170) (t. K.).]

203. ANAS ACUTA — PIJLSTAART.

1953: Broedgevallen: Vlieland, 1, in oude eendenkooi (Lev. Nat., 56, p. 100).

205. NETTA RUFINA — KROONEEND.

[1951: Broedgevallen: westelijke Vecht plassen, ca 4 (Ardea, 40, p. 143).]

211. CLANGULA HYEMALIS — IJSEEND.

1953: 28 Nov., 1 ♀, Biesbos (WALDECK).

212. SOMATERIA MOLLISSIMA — EIDEREEND.

[1950: Binnenland: 22 en 25 Nov., 1 ex., Oost-Eysden (Nat. Hist. Maandbl. Limb., 42, p. 40).]

[Na de gegevens, vermeld in De Ned. Vogels (p. 640), werden alleen uit de 2e helft van Febr. 1940 gevallen uit het binnenland vermeld (Haskehorne, Oudega-W, Oldeboorn, Schutsloot-Ov. en Deventer (Ardea, 30, p. 24 en 32, p. 234). Dit is het 3e geval voor Limburg (t. K.).]

[1951: Broedgevallen: Terschelling, ruim 150; Vlieland (1948 en 1949 ca 500) „toegenomen”; Texel, ca 50 (Ardea, 40, p. 144).]

1953: Terschelling, 1 Juli, paal 29, ca 1000 ex. (60% ♀♀ of 1e jaars) (WESSELING).

217. MERGUS MERGANSER — GROTE ZAAGBEK.

1953: Van 1e Juniweek af, ♂ en ♀, Kampen, IJsselmeerkust (opz. KORIDON); 31 Aug., 2 ♀♀, ibidem (KORIDON).

221. PHALACROCORAX ARISTOTELIS — GEKUIFDE AALSCHOLVER.

1953: 21 Febr., 1 in Juni 1952 op de Farne Isles geringd juv. ex., nog levend aangetroffen bij een klooster te Merkelbeek, L. (Br. Birds, 46, p. 249 en Mus. Leiden).

[De Ned. Vogels (p. 670) vermeldt 20 vondsten en 1 waarneming uit de periode

1860—1940, waaronder 2 eveneens ver in het binnenland (Schaarsbergen en Lutterzand); sindsdien werden geen nieuwe gegevens bekend (t. K.).]

223. HYDROBATES PELAGICUS — STORMVOGELTJE.

1952: 27 Oct., 1 ex., gevonden, Noordwijk/Zee (W.I.W.W., 21, p. 146); ca 12 Nov., 1 ex., Bloemendaal (coll. Natura Docet) (ibidem); 21 Nov., 1 ex., gevonden, strand Wassenaar (ibidem, p. 98).

[Met het ex. van Eijerland (zie Limosa, 25, p. 163) totaal dus 4 vondsten (t. K.).]

224. OCEANODROMA LEUCORHOA — VALE STORMVOGELTJE.

1952: Sinds de 5 gevallen, vermeld in het vorige verslag (Limosa, 25, p. 163) werden nog 8 andere bekend (W.I.W.W., 21, p. 51, 98 en 146): 29 Oct., 1 ex., vers, strand Kijkduin; eind Oct., 1 ♀, stervend, Vuren, Betuwe; 7 Nov., 1 ex., levend gegrepen (9 Nov. weer vrij), Steijn, L.; 8 Nov., 1 ad. ex., gevonden, Noordwijk/Zee; 8 Nov., 1 ex., vliegend boven de Eem, Soest; 8 Nov., ♂ ad., dood, Bilthoven; 8 Nov., 1 ex., bemachtigd, Hengelo, Ov. (coll. Natura Docet); 12 Nov., 1 ex., bemachtigd, Woerden (coll. idem).

[Totaal dus 13 vondsten en waarnemingen, alle vallend in de periode van 29 Oct.—23 Nov., daar het ex. te Maastricht (Limosa, l.c.) volgens TAAPKEN op 7 Nov. werd aangetroffen (t. K.).]

225. PUFFINUS PUFFINUS — PIJLSTORMVOGEL.

1952: 8 Oct., 1 ex., levend gevonden (na enkele dagen gestorven), strand Bloemendaal—IJmuiden (Ardea, 40, p. 175).

[Dit is de 10e inlandse vondst (zie Limosa, 24, p. 108 en 25, p. 163 (t. K.).]

229. PODICEPS CRISTATUS — FUUT.

1953: Broedgevallen: Kampereiland, Zwarte Meer, kolonie van 34 en Kattenwaard, van 17 nesten (opz. KORIDON).

231. PODICEPS GRISEIGENA — ROODHALSFUUT.

1953: 13 Febr., 1 ex., gevonden op de heide, Duurswoude, Fr. (coll. Fries N.H. Mus.; Vanellus, 6, p. 131); 24 Febr.—23 Maart (toen gestorven), 1 ex., in sloot op terrein van Prov. Ziekenhuis, Santpoort (SCHAANK); 21 Nov., 1 ex., Sloterveer, Amsterdam-W. (WALTERS).

232. PODICEPS CASPICUS — GEOORDE FUUT.

[1951: Broedgevallen: bij Goes, 1 (het eerste zekere voor Zeeland) (Ardea, 40, p. 93—94 en p. 141).]

1953: late voorjaarsstrekkers: 26 April, 8 ex., Brielse Maas, De Beer (KIST, KLATTE, v. D. OORD, SWAAB); 30 April, 1 ex., ibidem (KIST, TEKKE); 3 Mei, eveneens (KIST, KLATTE, v. D. OORD, SWAAB).

[De Ned. Vogels (p. 701—702) vermeldt naast data tot 23 April, ook een 3-tal Mei-data, zelfs 13 Mei (vuurtorenslachtoffer). Sindsdien zijn een 18-tal gegevens uit einde April en uit Mei in Ardea en Limosa gepubliceerd, waarvan vaak niet is uit te maken of het late doortrekkers, broedvogels of overzomeraars betrof (t. K.).]

Vroege najaarsstrekkers: 5 Juli, 1 ad. en 19 Juli, 1 juv. ex., De Beer (KIST, KLATTE, TEKKE).

[De Ned. Vogels (l.c.) geeft als eerste datum: 25 Juli (vuurtorenslachtoffer); sindsdien werden geen vroegere data bekend (t. K.).]

240. STREPTOPELIA TURTUR — TORTELDOEF.

1953: 24 April, Ter Apel, 1 ex. (VAN DEN BRINK).

[De Ned. Vogels (p. 723) geeft als vroegste data: 19 April 1935 en 21 April, 1938, Werkhoven; voorts werd nog bekend: 24 April 1945, Leiden (Ardea, 34, p. 389) (t. K.).]

240bis. STREPTOPELIA DECAOCTO — TURKSE TORTEL.

1952: Broedgevallen: Weert, L., enige (eerste exx. waargenomen in de „vroegse lente”; ze nestelden in de stad, in kastanjabomen en gingen steeds fou-rageren in het kippenhok van een bepaalde boerderij, op 1½ km afstand) (N.H. Maandbl. Limb., 42, p. 108—110).

Voor het broedgeval te Hierden, zie ook Ardea, 40, p. 119—122.

1953: Broedgevallen: Hierden: 8 Mei in een lindeboom (KIST, KLATTE, SWAAB, TEKKE); 22 Nov., 30 ex., in een berk aldaar (KIST, KLATTE, v. D. OORD, SWAAB).

Amersfoort: af en toe nog wel gehoord op de Amersfoortse Berg, maar veel minder talrijk dan in 1952. In mijn tuin ook slechts sporadisch verschenen. Het ging altijd maar om een enkel stuk, dat enigszins wild kwam binnenvliegen en ook weer snel vertrok (VAN HEYST). De vogels hebben zich naar de andere kant van Amersfoort verplaatst (SWAAB).

Weert, L.: verschillende (medio April 3 paar aanwezig; max. 20 ex. ge-teld; foto van niet vluchtig jong, op 8 Juni; 21 Oct. voor het laatst op de broedplaats; „naderhand” 6 ex. aan andere einde van de stad) (N.H. Maandbl. Limb., l.c.).

Musselkanaal: 24 Maart en 29—30 Juni, weer 1 ex. in mijn tuin (VAN DEN BRINK).

18 April, 1 ex., koerend, bij het Beuven, Someren (M. VAN AERLE, med. t. K.). [Volgens het op Oudjaar 1953 ontvangen no. van Le Gerfaut (43, no. 4, p. 366) was de soort, die in 1952 wel dicht bij de grens werd aangetroffen, nog niet in België signaleerd; DE HAAN (N.H. Maandbl. Limb., l.c.) zag echter in een volière te Molenbeersel, op een boerderij, 200 m over de grens, 8 km Z. van Weert, een ex., dat aldaar najaar 1952 werd gevangen (N.H. Maandbl., l.c.) (t. K.).]

242. BURHINUS OEDICNEMUS — GRIEL.

[1951: Broedgevallen: Bergerduinen, 2 (een er van werd verstoord) (Ardea, 40, p. 147).]

[1951: 17 en 18 Aug., 1 ex., Spiegelpolder, bij Ankeveen (Ardea, 40, p. 175).]

1952: Broedgevallen: Bergerduinen, niet meer (ibidem, p. 174).

247. EUDROMIAS MORINELLUS — MORINELPLUVIER.

1953: 27 April, ca 60 ex., N.O. Polder (Vanellus, 6, p. 94); 22—31 Aug., 75 ex., ibidem (Vanellus, 6, p. 158); 23 Aug., 1 ex., Vlieland (SLUITERS); 27 Aug., 2 ex., De Beer (HELLEBREKERS); 6 Sept., 2 ex., ibidem (KOOIJMANS); 18 Oct., 1 ex., ibidem (Lev. Nat., 56, p. 239).

249. CHARADRIUS DUBIUS CUNICUS — KLEINE PLUVIER.

1953: 17 October, 1 juv. ex., spuitvelden, Amsterdam-W. (WALTERS). [De Ned. Vogels (p. 765) geeft als laatste October-datum: 4 Oct. 1936, maar ook 2 winterwaarnemingen: 10 December 1937 en 2 Februari 1908; sindsdien werden nog bekend: 5 Oct. 1941, 1 ex., aan de Twiske (Ardea, 31, p. 125) en 8 Oct. 1943, 1 juv. en 1 ad., zandterrein, Amstelstation, Amsterdam (Ardea, 33, p. 210) (t. K.).]

250. LEUCOPOLIUS ALEXANDRINUS — STRANDPLUVIER.

[1951: 27 Januari, De Beer (KIST, RUEB).]

1953: 15 Februari, ibidem (KIST, KLATTE, v. D. OORD).

[De Ned. Vogels (p. 767) geeft slechts één winterwaarneming: 14 December 1930, 1 ex., Marken; sindsdien zijn nog vermeld: 20 November 1943, 2 ex., Harderwijk (Ardea, 33, p. 210); 12 December 1939, 1 ex., Borssele (Ardea, 36, p. 17) en 21 Februari 1940, 1 ex., aldaar (ibidem). Ook zijn er al weer gegevens over begin Maart: 9 Maart 1941, enige ex., Reeuvijkse plassen (Ardea, 31, p. 124) en 9 Maart 1947, 1 ex., Oostvoorne (Ardea, 38, p. 81) (t. K.).]

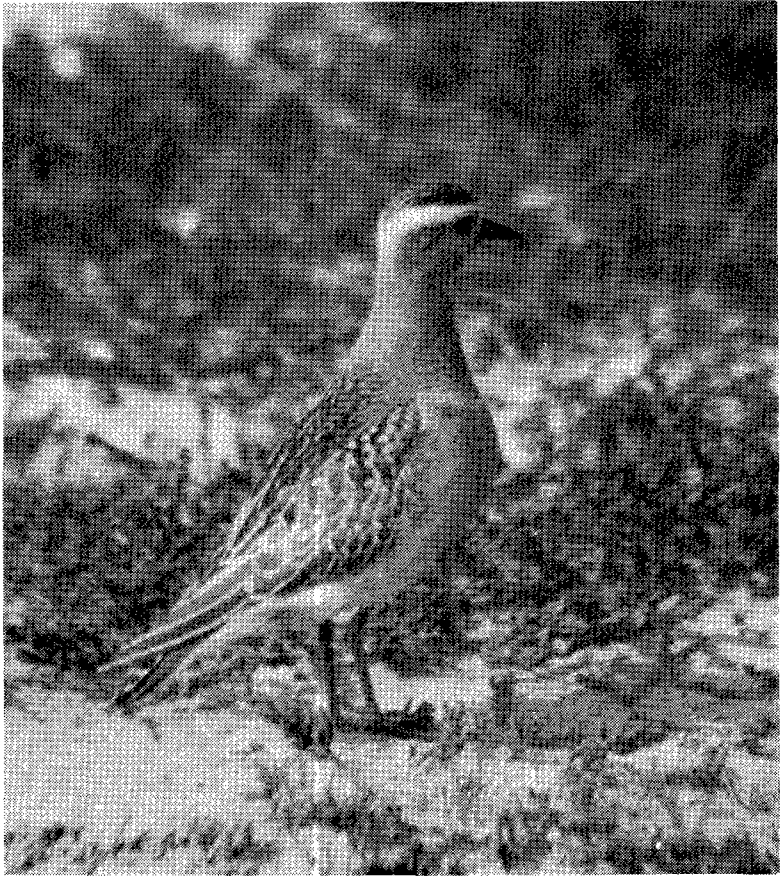

Foto F. P. J. KOOYMANS, Copyright

Fig. 1. Morinelpluvier, *Eudromias morinellus*; De Beer.**253. SQUATAROLA SQUATAROLA — ZILVERPLUVIER.**

1953: 8 Mei, 4 ex., tussen Irnsum en Sneekermeer (Vanellus, 6, p. 113). [De Ned. Vogels (p. 776) geeft de volgende waarnemingsplaatsen ver in het binnenland: Leersumse veld, Lierop (N.Br.), Venray en Maastricht; sindsdien werden nog vermeld: Hardenberg en Heeze (Ardea, 31, p. 125); Eernewoude, Deventer, Huissen (G.), aan de Oude Rijn (G.), Heelsum, Reeuwijk, Esbeek (N.Br.) en Groot-Houthuizen (L.) (deels overtrekkende ex.) (Ardea, 33, p. 210) en Arnhemse Broek (Ardea, 40, p. 87) (t. K.).]

256. ARENARIA INTERPRES — STEENLOPER.

1953: 31 Mei, 1 Juni, 16 en 23 Aug., telkens 1 ex. en 30 Aug., 5 en 6 Sept. resp. 4, 6 en 6 ex., op zandspuitsveld, Amsterdam-W. (WALTERS).

?257. BARTRAMIA LONGICAUDA — BARTRAM'S STRANDLOPER.

1953: 23 Aug., Vlieland, tussen een troep van meer dan 150 steenlopers, een vogel, die mij zo op het eerste gezicht een kemphaan leek. Wat mij echter direct opviel en waardoor ik de vogel extra observeerde, was de veel kortere snavel, de slankere verschijning en vooral de lange staart. De poten waren geel-

achtig, de kleur van de snavel kon ik niet goed onderscheiden. Bij een even oplichten van de vleugels zag ik een donkere staart en staartwortel met dwarsbanden. De vogel stond rustig tussen de steenlopers. Door het plotseling overvliegen en invallen van een morinelpluvier even afgeleid, kon ik, hoe ik ook zocht, de vogel niet meer tussen de steenlopers terugvinden. Klaarblijkelijk was hij toen verdwenen. Ook de steenlopers verplaatsten zich spoedig daarna. Na het raadplegen van NIETHAMMER, De Ned. Vogels en The Handbook kon ik niets anders vaststellen dan dat het een Bartram's strandloper geweest moest zijn. Ook raadpleegde ik nog een oud artikel uit Nat. Geography, met platen van Amerikaanse strandlopers. Zelf kan ik haast nog niet aan deze waarneming geloven, maar ik kom toch op niets anders uit (SLUITERS).

[De Ned. Vogels (p. 788) vermeldt alleen een ex. van vóór 1820, in de herfst geschoten; zie verder aldaar. The Handbook (2e dr., 1943, IV, p. 182) geeft in aansluiting op de ca 13 gevallen, reeds opgenomen in het Practical Handbook, voor de britse eilanden ook nog een September-vondst in 1922 en een October-vondst in 1933. Voor België wordt ook in het supplement op VAN HAVRE's werk (1950) de soort niet genoemd, terwijl MAYAUD ook in de aanvullingen op zijn lijst (verschenen in 1938—1950 in Alauda) meent de soort voor Frankrijk niet te kunnen opnemen (t. K.).]

262. CALIDRIS TESTACEA — KROMBEKSTRANDLOPER.

1952: 19 October, 5 ex., spuitveld, Amsterdam - W. (WALTERS).

[De Ned. Vogels (p. 803) geeft als laatste datum: 27 October; sindsdien werden nog enkele waarnemingen bekend van 20, 21, 22 en 24 October (zie Limosa, 24, p. 109) (t. K.).]

263. CALIDRIS MINUTA — KLEINE STRANDLOPER.

1953: 31 October, 1 ex., zandspuitsvelden, Amsterdam - W. (WALTERS).

[De Ned. Vogels (p. 805) vermeldt ook waarnemingen van 10 November, 1 December en 2 Januari; sindsdien werd nog bekend: 3 November 1946, Sloterdijk meerpolder (Limosa, 22, p. 293) (t. K.).]

264. CALIDRIS TEMMINCKII — KLEINSTE STRANDLOPER.

1953: 9 Mei, 1 ex., Oosterpolder werken, Kampen (KIST, KLATTE, SWAAB, TEKKE); 26 Juli, 4 ex., De Beer (BEZEMER, KIST, MIDDELMAN, TEKKE); 8 Aug., 1 ex., De Beer (BEZEMER, KIST, TEKKE); 9 en 10 Aug., resp. 3 en 2 ex., aldaar (KIST); 16 Aug., 1 ex., aldaar (KIST, KLATTE, SWAAB, TEKKE).

266. LIMICOLA FALCINELLUS — BREEDBEKSTRANDLOPER.

1953: 9 Aug., 2 ex., De Beer (beide met „gevorpte” wenkbrauwstreep en één met duidelijke „knik” aan snaveleinde) (KIST); 26 Aug., 2 x 1 ex., Slufter. Texel (WALDECK); 5 Sept., 1 ex., De Beer, tussen ca 60 kleine strandlopers [NIETHAMMER (III, p. 188) karakteriseert de opvallende gestalte duidelijk met: „recht niedrige Beine, aufrecht stehender Gang”; FRIELING („Was fliegt denn da”, afb. 341) geeft deze houding voortreffelijk weer] (KIST, TEKKE). [Thans zijn 2 vondsten en 8 waarnemingen (waarvan 1 dubieus) bekend (t. K.).]

269. TRINGA OCROPHUS — WITGATJE.

1953: 23 en 24 Juni en 22 Juli, resp. 12 en minstens 8 en 10 ex., vloeiveld, Stadskanaal (VAN DEN BRINK); 12 Aug., 7 ex., Hoge Veluwe, vijver, St. Hubertus (WIGMAN).

273. PHALAROPUS FULICARIA — ROSSE FRANJEPOOT.

1952: 7 Oct., 1 ex., Verversingskanaal, Den Haag (Ardea, 40, p. 175).

274. PHALAROPUS LOBATA — GRAUWE FRANJEPOOT.

1953: 24 Sept., Afsluitdijk, 2 ex. (zie foto) (TEKKE).

275. HIMANTOPUS HIMANTOPUS — STELTKLUUT.

[1950: Broedgevallen: Zeeuws-Vlaanderen: Groot Eiland, Hulst, 1 (Ardea, 40, p. 87); Kreek, tussen St. Kruis en Oostburg, 2 (Lev. Nat., 56, p.

Foto M. J. TEKKE, Copyright

Fig. 2. Grauwe franjepoten, *Phalaropus lobata*; Afsluitdijk, 24 Sept. '53.

104); Groote Gat, bij Oostburg, 3 (ibidem); Het Zoute, iets zuidelijk van het Groote Gat, 7 (ibidem).]

276. RECURVIROSTRA AVOSETTA — KLUUT.

1953: Broedgevallen: Grote IJpolders, Sloterdijk, 3; zandvelden, Amsterdam-W., 15 (WALTERS).

1953: 31 Januari, 1 ex., Bantega, Fr. (Vanellus, 6, p. 60); 26 December, 2 ex., Eemmond (NUIJEN).

277. LIMOSA LAPPONICA — ROSSE GRUTTO.

1952: Binnenland: Eind April, gedurende 1 week, 1 ex., Terzool, Fr. (Vanellus, 6, p. 12); 27 April, 1 ex., Berlikum, Fr. (ibidem, p. 60).

[Waarnemingen in het binnenland zijn zeer zeldzaam: De Ned. Vogels (p. 846) noemt slechts 2 gevallen, voor Limburg uit 1899 (Nuth) en 1905 (Roermond). Sindsdien werd nog vermeld: 24 Mei 1943, 25—30 ex., Giekerk (N.O. van Leeuwarden) (Ardea, 33, p. 212) en 10 Sept. 1944, 1 ex., in geïnundeerde polder tussen Sloterdijk en Halfweg (Ardea, 34, p. 388) (t. K.).]

282. CAPELLA MEDIA — POELSNIP.

1953: 25 Aug., 2 ex., tussen watersnippen, Kroonpolders, Vlieland (SLUITERS).

284. LYMNOCRYPTES MINIMUS — BOKJE.

1953: 22 Februari en 1 Maart, 1 ex., Eemmond (NUIJEN).

[Voor andere winterwaarnemingen, zie Limosa, 24, p. 111 en Ardea, 40, p. 89; totaal zijn nu ruim 20 gevallen bekend sinds het verschijnen van het desbetreffende gedeelte van De Ned. Vogels (t. K.).]

285. SCOLOPAX RUSTICOLA — HOUTSNIP.

1952: Broedgevallen: Denekamp, Singraven en Beugelskamp, ca 10 paren;

ook geregeld in het seizoen bij Oldenzaal (Boerskotten) en De Lutte (Duivelschhof) (Lev. Nat., 56, p. 62).

1953: Broedgevallen: West-Terschelling, 1 (Vanellus, 6, p. 125); Hoenderlo (Klein Dubbello), 1 (WIGMAN); Harskamp (Staatsbos), 1 (WIGMAN).

289. GELOCHELIDON NILOTICA — LACHSTERN.

1953: Broedgevallen: De Beer, 2; 1e paar: 22 Mei, 2 eieren (KIST, VAN KOERSVELD e.a.); 13 Juni, 1 ei op uitkomen (KIST); 27 Juni, 1 juv. ex., rondvliegend met alarmerende ouders (KIST, KLATTE, TEKKE); 2e paar: nest niet gevonden, maar 21 Juni 1 jong aangetroffen (KIST, KLATTE, G. A. DE VRIES).

1953: 21 April, 1e ex., De Beer (KIST, KLATTE, SWAAB, TEKKE); 22 Juni, 1 of 2 ex., Enkhuizen; 9 Juli, 1 ex., ibidem (Vanellus, 6, p. 158); in de zomermaanden (laatste datum 19 Sept.) weer geregeld enige ex. boven zandspuitsvelden, Amsterdam-W.; 9 Aug., 1 ad., vluchtig juv. voerend (WALTERS).

293. STERNA HIRUNDO — VIsDIEFJE.

1953: 30 Maart, enige malen gehoord boven Leeuwarden (DE VRIES). [Voor andere Maart-data — zelfs ca half en 16 Maart — zie Limosa, 25, p. 167] (t. K.).]

295. STERNA ALBIFRONS — DWERGSTERN.

1953: 19 April, ca 30 ex., De Beer (KIST, KLATTE, SWAAB, TEKKE).

[De Ned. Vogels (p. 903) geeft als vroegste datum eveneens 19 April (resp. 1928, Den Haag en 1936, Amstelveen); sindsdien werd nog bekend: 16 April 1942, 1 ex., Oosterschelde (Ardea, 36, p. 26) (t. K.).]

16 Aug., 1 ex., zandvelden, Amsterdam-W. (WALTERS).

296. XEMA SABINI — VORKSTAARTMEEUW.

1953: 30 Aug., 2 ex. (2e jaars), Cocksdorp, Texel, tussen Noordse en gewone sterns (WALDECK).

[Sinds de waarneming van 25 Mei 1942 (Mokkebank, Gaasterland), vermeld in De Ned. Vogels, aanv. (p. 1104), zijn geen andere gevallen vermeld. (t. K.).]

297. LARUS MINUTUS — DWERMEEUW.

[1951: 30 April, 1 ad. ex., Kagerplassen (TAAPKEN).]

1953: Broedgevallen: Lindevallei, „weer een aantal nesten uitgelopen” (Vanellus, 6, p. 125); 25 April, 1e exx. op het „Wijde” (ibidem, p. 97).

1953: 12 Juli, 2 juv. (2e jaars) en 1 ex. in 3e jaars-kleed, De Beer (WALDECK); 19 Juli, 1 juv., ibidem (idem).

300. LARUS CANUS — KLEINE ZEEMEEUW.

1953: Broedgevallen: N.O. Polder, westelijk deel, 2 (Dr D. BAKKER).

1953: 18 Jan.—21 Febr., 1 juv. ex., Zuid-Willemsvaart, Mierlo, N.Br. (M. VAN AERLE, med. t. K.).

[Voor Limburg vermeldt HENS (Avif. Limb., p. 153) slechts enkele gevallen, waaronder een vondst bij Nederweert, ca 15 km van Mierlo (t. K.).]

311. STERCORARIUS LONGICAUDUS — KLEINSTE JAGER.

1953: 12 Sept., ♀ juv., nog levend aangetroffen, Afsluitdijk (coll. Fries N.H. Museum; G. BOSCH). Gedetermineerd door Dr Voous (zie verder p. 116—119) (t. K.).

316. PLAUTUS ALLE — KLEINE ALK.

1953: 5 Febr., 1, dood, ex., strand Scheveningen (Lev. Nat., 56, p. 100).

321. GRUS GRUS — KRAANVOGEL.

1953: 14 Oct., 15 ex., overtrekkend, Oud Reemst; 23 Oct., wel 100 ex., Delen, G. en dezelfde dag te Bennekom; 4 Nov., 11 ex., Delerwoud (WIGMAN).

323. PORZANA PORZANA — PORCELEINHOEN.

1953: Broedgevallen: Kampereiland, Zwarte Meer, slechts geregeld 1 ex. op zelfde plaats gehoord (geen nest gevonden) (opz. KORIDON); Stiphout, N.Br., 1, in de Leemkuilen (M. VAN AERLE, med. t. K.).

324. PORZANA PARVA — KLEINE WATERHOEN.

1953: De heer M. VAN AERLE zag op 4 October te Stiphout, N.Br., in de Leemkuilen, een *Porzana*, die volgens hem zonder twijfel tot de species *parva* behoorde (bovendelen ongeveer effen donkergrauwbruin, zonder wit; waarneming op 5 m afstand; tevoren klonk in het riet de roep: „oiet, oiet, kiek-kiek-kiek-kiek, soms alleen „oiet”, maar meer nog alleen „kiek-kiek”) (t. K.).

326. RALLUS AQUATICUS — WATERRAL.

1953: Broedgevallen: Kampereiland, Zwarte Meer, 3 (opz. KORIDON), Seveningen, 1 (J. J. W. POLDER).

329. LYRURUS TETRIX — KORHOEN.

1953: Broedgevallen: Gooi, 1, met succes, ondanks de daar heersende drukte (KRAAK); Hoge Veluwe, vooruitgaande (WIGMAN).

334. COTURNIX COTURNIX — KWARTEL.

1952: Broedgevallen: Oosterland (Duiveland), 2, resp. Augustus en September; Noordgouwe, 1, September (W.I.W.W., 21, p. 87—89).

[Volgens De Ned. Vogels (p. 1038) tot in September (t. K.).]

1953: 24 en 25 Mei, gehoord en gezien, Elslo, Fr. (Vanellus, 6, p. 111); Juni, 4 à 5 gehoord, Gorredijk (ibidem, p. 125); 24 Juli, trekkend bij avond boven Mierlo-Hout; binnen 1 minuut 5 × roep gehoord, vliegrichting ca ZZW (M. VAN AERLE, med. t. K.); 30 Juli, 1 ex., roepend in akkerland, Amsterdam-W. (daar voordien nimmer gehoord) (WALTERS).

[De Ned. Vogels (p. 1038) geeft als vroegste datum: 2 Augustus (1942, Zuid-Beveland) (t. K.).]

Afgesloten begin Jan. 1954.

Over de osteologische verschilpunten tussen *Stercorarius longicaudus* en *parasiticus*

door

Dr C. G. B. TEN KATE

(with summary: On the value of osteological characters to distinguish *Stercorarius longicaudus* and *parasiticus*)

Zoals bekend, is het bij juveniele voorwerpen van de kleinere jagers vaak uiterst moeilijk tot een juiste soortbepaling te komen.

In 1933 wees SCHÜZ (2) er op, dat volgens LÖPPENTHIN (Die Vögel Nordostgrönlands zwischen 73° und 75° 30'; Mittheilungen vom Grönland, 91, 1932, p. 83—84) het toegespitst zijn van de middelste staartpennen een blijkbaar steeds voor *St. parasiticus* opgaand kenmerk is.

Bij controle van het beschikbare materiaal kwam SCHÜZ tot de zelfde slotsom, terwijl hij er bovendien op wees, dat alle staartveren iets uitstekende schachtpuntjes hebben, hetgeen LÖPPENTHIN wel afbeeldde, maar niet speciaal in de tekst naar voren